

ԱՐԻՍՏԱԿԵՍ ԱԲԵՂԱ ԱՅՎԱԶՅԱՆԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԱՍՏՎԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՅՈՒՄ

(17 դեկտեմբեր 2000 թ.)

«Եվ Աստված կանչեց Ադամին և ասաց նրան. «Ո՛ր ես»: Եվ նա ասաց. «Քո ձայնը լսեցի պարտեզում և վախեցա, որովհետև մերկ էի և թաքնվեցի...» (Ծննդ. Գ 9-10): «Եվ Աստված ասաց Կայենին. «Ո՛ր է քո եղբայր Աբելը»: Եվ նա ասաց. «Չգիտեմ, մի՞թե ես եղբորս պահական եմ» (Ծննդ. Դ 9):

Սիրելի հավաքացյալներ, բույրեր և եղբայրներ.

Այս խոսքերն ասվել են անմիջապես Աստծո բերանից՝ ուղղված Ադամին և Կայենին այն ժամանակ, երբ մեղքը մուտք էր գործել աշխարհ: Այս երկու կարևոր հարցադրումները, որ տրված են Աստծո կողմից, ուղղված են ամբողջ մարդկությանը, վերաբերում են մարդու բարոյական դիրքորոշմանը, որպեսզի նրանք իրենցով հասկանան կյանքի իմաստը և, ինչու չէ, նաև պատասխանաբարությունը իրենց հարազատի, բարեկամի կամ ընկերոջ նկատմամբ:

Մարդն ապրում է շար կարճ, սակայն իր համար կարևոր մի կյանք՝ իր պեպքերով, հաճույքներով, պահանջներով ու կարողով: Բայց մենք մեզ հարց տանք. ո՞րն է մարդու կարևորությունը երկրիս վրա, և ի՞նչ գիտի նա արդյոք իր մասին կամ իր հարազատների և ոչ հարազատների:

Սիրելի հավաքացյալներ. Աստծու կողմից Ադամին և նրա ժառանգին տրված հարցերը հնուց ի վեր, մինչև մեր օրերը, հնչում են ամեն ժամ, ամեն րոպե և վերաբերում են Ադամի սերնդից յուրաքանչյուրին: Որտե՞ղ է մարդը, ո՞ր է կանգնած նա այս երկրային ճանապարհին՝ Աստված և մարդ հարաբերության ժամանակ:

Աղամի անկումից հետո, Ասործո հարցադրումից շարք չանցած, մինչև առաջին, ահավոր և առ այսօր հարաբերական կրկնվող եղբայրասպանության մասին, Ասորված հնչեցնում է իր ծայնը՝ ուղղված չարությանը և արելությանը լցված Կայենին. «Ինչո՞ւ պրորմեցիր, ինչո՞ւ մոայլվեց դեմքդ: Չէ՞ որ եթե արդար ես գոհաբերում, սակայն արդար չես բաժանում, մեղանչած ես լինում: Հանգիստ եղիր, դու կարող ես մեղքից ազատվել, դու ի վիճակի ես այն հաղթահարելու» (Ծննդ. Դ 6-7):

Կայենն անկարող եղավ զսպել իրեն, ճիշտ այնպես, ինչպես այժմ իր ժառանգակիցները: Եվ այդ ժամանակ էլ առաջին անգամ Կայենը մարդկային պարամության մեջ կատարեց առաջին սպանությունը: Կատարված հանցագործությունից հետո Ասորված նորից կանչեց իր մոտ Կայենին և ասաց. «Ո՞ր է Աբելը՝ քո եղբայրը» (Ծննդ. Դ 9):

Եվ Կայենը պատասխանեց այնպես, ինչպես այսօր մենք բոլորս օրնօր, նույն և նման հարցին մեր մտերիմների պատասխանատվության համար կպատասխանենք. «Չգիտեմ, մի՞թե ես իմ եղբոր պահակն եմ» (Ծննդ. Դ 9):

Այս բոլոր հարցադրման երևույթները կատարվել են Ասործո ներկայության ժամանակ, նրա հետ հանդիպման պահին:

Միտելի հավաքացյալներ. Կենսո՞ւմ եք՝ ինչպիսի հարազատություն և մոտիկություն Ասործո հետ, որ մարդ արարածը անմիջական խոսքի և գրույցի կամ բանավեճի մեջ է գտնվում իր Արարչի հետ: Չմոռանա՞նք Հին Ուխտից Աբրահամի, Հակոբի, Մովսեսի, մարգարեների պարագաները, որոնք նույնպես այս վիճակի մեջ էին և գտնվում էին անմիջական շփման մեջ իրենց Արարչի հետ: Այս բոլոր շփումների ժամանակ Ասործո երևումը կամ հանդիպումը Ասործո հետ կայացել է փառքեր կերպերով՝ Ասործո ձայնի միջոցով, կրակն սյան փեսքով, կենդանու կամ հրեշտակի միջամտությամբ և այլն: Հին Կրակարանում մարդու փրկության իրագործման համար Ասորված միշտ եղել է մարդկանց հետ և այս փառքեր երևումներով ողորմել է նրանց:

Եթե Ասորված մոտ է Իրեն հավաքացողին, ապա այդ պահին բնության բոլոր օրենքները կարծես թե կորցնում են իրենց ուժերը: Եվ այսպիսի օրինակները բազում են Ասորվածաշնչում, ինչպես, ասենք, Եդիայի պարագային, երբ հրեշտակը նրան հաց և ջուր էր բերում, Դանիելի մարգարեությունում երեք մանուկների պարագային, երբ կրակն գութի մեջ նրանց չի վնասում ոչ մի բոց և այլն:

Մրանք և նմանաբիպ Ասորվածաշնչյան այլ պարամությունները գուրկ են հորինվածքներից, նրանք վերցված են մարդկային առօրյայից և ցույց են տալիս, թե ինչպես մեծ էր այն ժողովուրդը, որ իր Ասործուն դիմում էր «դու»-ով, կարող էր Նրա հետ խոսել բարձրաձայն, ցածրաձայն կամ շշնջալով, բանավեճել և մենամարտել, պարզապես լսել Նրա ձայնը: Հնարապես, Ասորված ամենուրեք էր, Նրա ներկայությունն ու գոյությունը միշտ կար ժողովրդի մեջ: Ամենամեծ հրաշքները դառնում էին գրեթե սովորական իրադարձություններ, քանզի մարդը հավատում էր Ասործուն այնքան անկասկած ու Նրան ընդունում այնքան սրտամոտ, որ Նրանից ուղարկված ամեն բան ընդունում էր որպես բնական:

Մեր Փրկչի՝ Տիսու Քրիստոսի Գալստյամբ առաջ է գալիս նոր հոգևոր հասկացություն և նոր հարաբերակցություն: Աստված նրկիր է ուղարկում Իր Միածին Որդուն, որն ամենամեծ հանդիպումն էր մարդ արարածի հետ: Նա այս հանդիպման ժամանակ ապրեց այս աշխարհում, ուսուցանեց, ապրեց նրանց ուրախությունն ու փառապանքը, սերն ու ներշնչանքը, վասպակեց սերն ու արելությունը, վերջապես, որպես «հանցագործ», մեր փոխարեն հայրնվեց խաչի վրա՝ «վերին իշխանությունների վիրավորանքների և աստվածանարգության համար», թաղվեց, սակայն հարություն առավ ու հայրնվեց Իր աշակերտներին ու Իրեն հավաքացողներին:

Մարդն ինչքան էլ ցանկացավ վերջ դնել այս կյանքում Աստվածային հանդիպմանը մարդու հետ, չկարողացավ. հարության հույսն ու լույսը նորից մարդու մեջ ծնեցին ու վերապրեցրեցին այդ իղձն ու փափագը:

Եվ այսօր էլ մենք զգում ենք Աստծո մոտիկությունը և ներկայությունը, մեր հանդիպումներն ու երևումները Աստծո հետ, որի ժամանակ Նա միշտ հարց է փալիս մեզ՝ Ո՛ր ես, ով մարդ, կամ՝ Ո՛ր եք եղբայրը:

Այս հարցերը դրվեցին մեր առջև Աստծուց, որպեսզի ճանաչենք մենք ինքներս մեզ և դիմացինին, գիտակցենք մեր գործած մեղքերը, քանզի այս հարցերը փրկեցին մեղքից հեքո, որպեսզի ապաշխարենք և ընդունենք Աստծուն, ճանաչենք Նրան, որ հանդիպեց մարդուն Տիսու Քրիստոսով, որ մեղքից ազատվելու համար պետք է՝ սիրես քո Տեր Աստծուն ու կապարես Ոսկե Օրենքը. «Մի՛րի ընկերոջդ, ինչպես քո անձը»: Մի՛թե սրանք այն օրենքները չեն, որ Աստված ուղղեց մարդկությանը՝ Ադամին և Կայենին: Եթե նրանք սիրեին Աստծուն և խոստովանեին կապարվածը, ապա ներված կլինեին: Մինչև այսօր էլ Աստված բազում կերպերով ու ձևերով հանդիպում է մարդուն և նորից ու նորից ապաշխարության հորդորում նրանց: Ամենամեծ ապաշխարանքը մարդու կլինե՛ր Քրիստոսի ծննդյան քարոզչության ժամանակ, Տիսուսի և մարդու հետ հանդիպման պահին, սակայն մարդը նորից գրկվելով մեղքի փակ, կապարելով սատրանայի գործերը, խաչեց Նրան՝ կրկնակի իրեն մեղքի մեջ գցելով: Չապաշխարեց և խաչ հանեց: Եվ այս երկուսի համար էլ մինչև այսօր հնչում են այդ երկու հարցերը:

Տիսուսից հեքո Աստված այս փրկական առաքելությունը իրականացնելու համար «ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին» դեպի երկիր կոչեց շնորհաբաշխ Սուրբ Նոգուն՝ հաստատելով հարաժամ շարունակվող փրկագործությունը: Այդ շնորհաբաշխությունը, որն Աստծո հետ հանդիպումն ու միությունն է, փրկի է ունենում և այսօր, այս Պատարագի ընթացքին: Որպես շնորհ, Աստծո հանդիպման կերպերից մեկի, դա Սուրբ և Ամմահ Պատարագն է, որն ապաշխարողն ու խոստովանողը, ընդունելով իր մեջ Տիրոջ Մարմինն ու Արյունը, դառնում է Աստծու հետ և Նրա սիրտ մեջ մեկ և մի: Եվ սա է ճշմարիտ հավաքը, որն Աստծու հայրնված ճշմարտությունների ամբողջությունն է, որի գագաթնակետը Ս. Պատարագն է՝ Տիրոջ Մարմնի և Արյան սրբագործումը: Այս հավաքն է ուղիղ և նրա գերագույն նպատակը՝ սերը, քանզի սիրով

հասարավրեց ամեն ինչ, և այդ սերը պետք է իրականանա ամբողջ սրբով առ Աստված և սեր դեպի իր ընկերը:

Այս սերը Աստծու և ընկերոջդ հանդեպ մարդ ձեռք է բերում Աստծո փրկախոսության մեջ, որի մի բաժինը նաև հոգևոր ճեմարանն է: Այսպես ենք ստանում մենք ինքնաճանաչողության գիտակցությունը և ինքնության լույսը, որն իջնում է երկնքից: Այսպես մենք ի հայտ բերեցինք Աստծու լույսը ու հանդիպեցինք Նրա հետ և ցանկացանք զնալ այդ լույսի հերթից: Այսպես է, որ մեզ հարց տրվեց, և Աստված կանչեց. Ո՛ր ես, ով մարդ: Դրան ես կպատասխանեմ. Այսպես, Տե՛ր, Քո Միածնաւէ Աթոռիդ առջև, Քո հայացքի առաջ: Եվ շնորհակալ եմ, Տե՛ր, որ Քո ծառաների միջոցով հանդիպեցի Քեզ՝ այս Սուրբ Խորհրդի ժամանակ: Գոհ և շնորհակալ եմ նրանցից, առաջինը՝ երջանկահիշատակ մեր Հայրապետներից, Վազգեն Վեհափառից, որ իմ քայլերը ուղղեց դեպի Մայրավանք, Գարեգին Ա Վեհափառից, որ մեզ դաս տվեց, ուսուցանեց Տիրոջ խոսքերը՝ հասարակելով մեր մեջ ամուր կամք, Գարեգին Բ Դաթոռիկոսից, որ մեզ վերջնական ճիշտ դիրքորոշման մեջ դրեց՝ ընտրելով կուսակրոն քահանայի կարգը: Իմ խորին և սրտանց շնորհակալություններն ու երախտագիտությունը փեսայական կազմին, որ արժան համարեց ինձ դառնալու ուսանող և ապա սպասավոր Աստծու Սուրբ Սեղանին, որ իր ջերմությամբ հանձն առավ կրթելու և դաստիարակելու մեզ: Մեր երախտագիտ խոսքն եմ ուղղում բոլոր միաբաններին, որոնք զորավիգ եղան մեզ, իմ գոհունակությունն եմ հայտնում հոգևոր ծնողիս՝ Փառեն եպիսկոպոսին, որը Մյուռոնի դրոշմամբ կնիք դրեց ճակատիս՝ իմ մեջ հասարակելով Աստծու պարկերի նմանությունը: Եվ ձեզ, սիրելի հավատացյալներ, քույրեր և եղբայրներ, որ այս ժամին, Ս. Պարարագի ընթացքին, խնդրում եմ Տիրոջ ուժն ու կարողությունը, որ զորավիգ լինի ինձ հասարակուն մնալու Աստվածային կամքի մեջ ու Պարարագ մարտիցելու Սեղանի առջև: